

Asia: VN/3920/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen laadun edellytyksistä (1 §)

LAB-ammattikorkeakoulu pitää laadun edellytyksiä otsikkotasolla perusteltuina. Pykälässä olisi kuitenkin suotavaa korostaa myös sosiaali- ja terveysalan moniammatillisen osaamisen yhdyspintoja ja tunnistaa myös tehtävärakenteiden sekä työnjaon ohessa sote-johtamisen kehittäminen.

2. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen määrästä (2 §)

Täydennyskoulutuksen määrässä sana ”riittävästi” on monitulkintainen – jonkinlainen raamitus voisi olla tarpeen tehdä, vaikka se ei olisi määrämuotoinen. Vaikka tunnistamme yksilö- ja tilannekohtaisuuden - ja esimerkiksi työtehtävien muutosten - vaikuttavan koulutustarpeeseen ja toteutuksiin, kannustaisimme käytännössä vuositason suunnittelun ohella tai sen sijaan pidemmän aikavälin täydennyskoulutustarpeet tunnistavaan suunnitteluun yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa. Pidemmän aikavälin suunnitelma ja koulutusten toteuttaminen sen mukaisesti voisi osaltaan sitouttaa henkilöstöä hyvinvointialueeseen työnantajana sekä mahdollistaisi nykyistä vahvemmin tulevaisuudessa tarvittavien geneeristen ja erityisten taitojen, kykyjen ja osaamisten jakamisen.

On myös tarpeen tunnistaa, miten koulutus määritellään eli esimerkiksi onko kyse oppimisesta, osaamisen lisäämisestä vai kouluttamisesta. Joissakin oppimisympäristöissä esimerkiksi työkierron ajatellaan olevan täydennyskoulutusta.

3. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen arvioinnista ja seurannasta (3 §)

LAB-ammattikorkeakoulu pitää arviointia ja seuranta tarpeellisena, ja pykälätekstissä tulee todetuksi peruslähdekohtat tälle toiminnalle. Osallistumisen seuraamisen seuraava vaihe on tunnistaa ja osoittaa, miten saatu koulutus edistää työtä ja näkyy aina asiakkaalle asti.

Mielenkiintoista on näin ollen nähdä, miten täydennyskoulutuksen vaikuttavuudesta saadaan tuloksia hyvinvointialueiden toimiessa useampia vuosia.

Erityisen tärkeää ennakoinnissa ja seurannassa on tehdä tiivistä yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa sekä mittaroida täydennyskoulutuksen kautta saadun osaamisen ja kehittymisen vaikutuksia asiakkaaseen – miten on esimerkiksi vaikutettu asiakaskokemukseen, palvelujen sujuvuuteen sekä integraatioon.

4. Lausunnonantajan näkemykset asetuksen voimaantulosta (4 §)

Voimaantulossa voisi olla tarpeen huomioida hyvinvointialueiden ja YTA-tason henkilöstön osaamisen tunnistamisen ja kehittämisen suunnitelmien sekä toteutuneiden koulutusten tilanne. Ovatko hyvinvointialueet pystyneet jo tämän vuoden aikana paneutumaan ammattitaidon sekä osaamisen ylläpitämiseen ja jatkuvaan oman alan koulutukseen?

5. Onko asetuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetuksella voidaan arvioida olevan?

Perustelumuistiossa on pohdittu asiaa monesta näkökulmasta. Siinä on tuotu esille muun muassa hyvinvointialueen vastuu yksityisiltä palveluntuottajilta hankitun palvelun toteuttajien osaamisesta.

Kieli- ja kulttuuritaitojen vahvistaminen on tarpeen kaikilla hyvinvointialueilla, etenkin kun monikulttuurisuus on enenevässä määrin osa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä ja toteuttamista.

Asetuksen toivotaan vaikuttavan myönteisesti korkeakoulujen ja työelämän yhä tiiviimpään työelämäkehittämiseen.

6. Muita yleisiä huomioita ehdotuksesta?

Kiitämme mahdollisuudesta lausua.

Koulutuksen ja osaamisen asioissa olisi hyvä kiinnittää entistä vahvemmin huomiota sisäiseen ja ulkoiseen viestintään. Hyvällä viestinnällä vahvistamme positiivisia kokemuksia hyvinvointialueista, työskentelystä sote-alalla sekä tehdystä alueellisesta ja ylläalueellisesta yhteistyöstä. Näin lisäämme

kansalaisten psykologista turvallisuutta ja saatamme myös tehdä sosiaali- ja terveysalaa houkuttavammaksi koulutus- ja uravaihtoehdoksi.

Lignell Minna
Lab-ammattikorkeakoulu